

ŞERHİN

TEVFİK FİKRET

ÇOCUK KLASİKLERİ

ŞERHİN

TEVFİK FİKRET

ÇOCUK KLASİKLERİ

ŞERMİN

TEVFİK FİKRET

SİS YAYINCILIK

SİS YAYINCILIK - 93

ŞERMİN

TEVFİK FİKRET

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni: Zana HOCAOĞLU

Yayın Koordinatörü: Mehmet DEMİRKAYA

Redaksiyon: Mübeccel KARABAT

İç Tasarım: Özgür YURTTAŞ

Kapak Tasarım: SİS

Baskı: Barış Matbaası

Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No: 291

Topkapı - İSTANBUL

Tel: (0212) 674 85 28 - Faks: (0212) 674 85 29

Sertifika No: 12431

ISBN 978-975-6938-92-8

3. Baskı: Şubat 2011

SİS YAYINCILIK

Merkez: İSTOÇ 35. Ada No:29

Mahmutbey - İstanbul

Şube: Yerebatan Cd. Salkımsöğüt Sk.

Keskinler İş Merkezi

No:8/304 Cağaloğlu/İstanbul

Tel: (212) 511 95 69 - 70

Fax: (212) 511 95 97

www.sisyayincilik.com

e-mail: info@sisyayincilik.com

TEVFİK FİKRET

24 Aralık 1867’de İstanbul’da doğdu. Asıl adı Mehmet Tevfik’tir. Çocuk yaştayken annesinin ölümü onu hayatı boyunca etkiledi. Orta öğrenimini önce Mahmudiye Rüştiyesi’nde, sonra da Galatasaray Sultanisi’nde yaptı. Burada Recaizade Ekrem’in öğrencisi oldu. Duygulu kişiliği onu genç yaşlarda şiire yöneltti.

1888’de Galatasaray’ı bitirdikten sonra Hariciye Nezareti İstişare Odası’nda (Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Dairesi) kâtip olarak göreve başladı. Yeterince çalışmadan para aldığı gerekçesiyle buradan ayrıldı. Daha sonra tekrar çeşitli memurluklarda bulundu. Ek iş olarak Ticaret Mekteb-i Âlisi’nde hat ve Fransızca öğretmenliği yaptı. 1891’de Mirsad dergisinin açtığı şiir yarışmasında birinciliği kazanınca, edebiyat çevrelerinin dikkatini çekti. 1892’de Galatasaray Sultanisi’nin ilk bölümüne Türkçe öğretmeni olarak atandı. 1894’te Hüseyin Kâzım Kadri ve Ali Ekrem Bolayır’la birlikte Malûmat dergisini çıkartmaya başladı.

1895’te hükümetin bütçede kısıntı yapma gerekçesiyle memur maaşlarının yüzde onunu kesmesine tepki olarak Galatasaraydaki görevinden istifa etti ve inzivaya çekildi. 1896’da, eski öğretmeni Recaizade Ekrem’in aracılığıyla Servet-i Fünun dergisinin yazı işleri müdürlüğüne getirildi. Aynı yıl Robert Kolej’e Türkçe öğretmeni olarak tayin edildi.

Sultan Abdülhamid yönetimine muhalif olan Batıcılar, muhalefetlerinde uzun süre başarı sağlayamayınca bu durum onları toplumdan kaçış düşüncelerine sürükledi. Tevfik Fikret’teki “inziva” düşüncesini daha da derinleştirdi. Bu düşünce, Servet-i Fünun’un öbür yazarlarıncı da benimseniyordu. Bir ara hepsi birlikte Yeni Zelanda’ya gitmeyi, daha sonra Hüseyin Kâzım’ın Manisa’nın bir köyündeki çiftliğine yerleşmeyi düşündüler. Ama Fikret’in “Yeşil Yurt” şiirinde de açıkça görülen bu sıla ütopyası ve birlikte yaşama özlemi bir türlü gerçekleşmedi. Servet-i Fünuncular arasında görüş ayrılıkları başlamıştı. Bazıları dergiden ayrıldılar. Bir süre sonra Fikret de derginin sahibi ile anlaşamamaya buradaki görevini bıraktı.

Bütün zamanını Robert Kolej’de geçirmeye başladı. 1901’de “inziva” düşüncesini gerçekleştirmek amacıyla Rumelihisarı’nda Robert Kolej’in yamacında, planlarını kendisinin çizdiği Aşıyan, adlı evi yaptırmaya başladı. Bugün Tevfik Fikret Müzesi olan Aşıyan 1905’de tamamlandı. Fikret, eşi ve oğlu Haluk’la birlikte buraya yerleşti. Çok az insanla görüşüyordu. “Sis”, “Sabah Olursa”, “Bir Lahza-i Taahhur” bu dönemin ürünleridir. Bu arada babasının, arkasından da, kızkardeşinin hayatlarını kaybetmesi onu çok etkiledi. Bu dönemde, özgürlük getireceğine inandığı İttihat ve Terakki’yi destekliyordu. 1908’de de, II.Meşrutiyet’in ateşli savunucuları arasına katıldı.

Meşrutiyet’ten sonra “inziva”sından çıktı, eski arkadaşlarıyla barışarak, Hüseyin Kâzım ve Hüseyin Cahit’le birlikte Tanin gazetesini kurdu. Ama, gazete İttihad ve Terakki’nin yayın organı durumuna getirilmek istenince buna karşı çıkıp, Hüseyin Cahit’le kavga ederek oradan da ayrıldı. Yeni yönetimin önerdiği Maarif Nazırlığı (Milli Eğitim Bakanlığı) görevini de geri çevirdi. Bu göreve getirilen Abdurrahman Şeref’in çağrısıyla, Galatasaray Sultanisi’nin müdürü oldu bir süre önce yanmış olan okulun onarımını üstlendi. Bu arada, toplantı salonunu mescitin üstüne yaptırdığı gerekçesiyle ağır eleştirilere uğradı. O günlerde 31 Mart Olayı patlak verdi. Fikret, olayı protesto amacıyla önce kendini okulun kapısına zincirle bağlattı, ertesi gün de istifa etti. Ancak öğrencilerin ve maarif nazırı Nail Bey’in ısrarlarıyla tam yetkili olarak göreve döndü. Ama sekiz ay sonra, yeni maarif nazırı Emrullah Efendi’yle anlaşamamaya bir daha dönmek üzere Galatasaray’dan ayrıldı.

Artık, İttihad ve Terakki yönetimine de muhalif olmuştı. 1912’de meclisin kapatılması üzerine, bu olayı meclisin 1878’de (Hicri tarihle 1295’te) kapatılmasına benzeterek “Doksan Beşe Doğru” şiirini yazdı. Bunu “Han-ı Yağma”, “Sancak- Şerif Huzurunda” gibi şiirler izledi. İttihad ve Teraki’nin fedailerince izlenmeye başlandı. Modern pedagoji ilkelerine uygun bir okul açmak, yeni bir edebiyat dergisi çıkartmak gibi tasarıları olduysa da bunları gerçekleştiremedi. O günlerde, ağır şeker hastalığına yakalanmış olduğu anlaşıldı. 1914’te kolu şiştiği için bir ameliyat geçirdi. Tedaviye yanaşmaması sonucunda hastalığı iyice artarak ölümüne neden oldu. 19 Ağustos 1915’te İstanbul’da öldü.

ESERLERİNDEN BAZILARI: Ribab-ı Şikeste, Haluk’un Defteri, Rübab’ın Cevabı, Şermin, Tarih-i Kadim

AĞUSTOS BÖCEĞİ ile KARINCA

Karıncaı bilirsiniz:
Minicik bir hayvandır,
Ama pek çalışkandır,
Çok da tutumludur; yalnız
Pek bencildir, bu bir kusur:
Bencil olan zalim olur

Bir gün ağustos böceği
Tembel tembel ötüp durmak
Sonucunda aç kalarak,
Karıncadan görecedeđi
Soğukluđa bakmaz, gider,
Bir lokma şey rica eder,
Der ki: - Acıyınız bize,
Çoluk çocuk evde açız;
Yardımaına muhtacıız.
Karınca bir yüreksize
Yaraşır sertlikle sorar:
– Uzun, güzel günler oldu;
O günlerde ne yaptınız?

Böcek inler: – Açız, açız!
Bakın yüzüm nasıl soldu,
O günlerde gülen, öten,
Sazla, sözle eğlenen ben,
Bugün bakın ne hâldeyim!
Vallah açız, billah açız,
Hâlimize acıyınız!

Karınca eğlenir: – Beyim
Şimdi de dans edin, ne çıkar?
“Yazın çalan kışın oynar.”

ARMAĞAN

Bugün benim bayram günüm,
Ama ablama küskünüm;
Gelip demeliydi: – Şermin,
Bir yaş daha aldın, sevin;
Oysa ki ben, değil ablam,
Yabancı olsa duramam
Kardeşçe, dostça, insanca
Hatırını sormayınca.

Ama şu cici şey de ne?
Oo, oo! “Sevgili Şermin’e”
Bir armağan... Ne de güzel!
Mutlak Ayfer’ dendir... Oh, gel
Cici şey, gel kucağıma,
Sürün biraz dudağıma!
Ablam da böyle kutu
Verirse ne olurdu?
Benim melek Ayfer’ ciğim!..
Ama acele etmeyeyim
Gerçekten de bu ondan mı?
Boşuna yerdim ablamı;
İçim ne kadar aldanmış,
Güzel kutu ablamdanmış.
Zaten Şermin’in bayramı
Ayfer’in umrunda mı!
Beni ablam sever ancak.
Böyle başka kim anacak?
Melek ablacığm benim,
Sen benimsin, ben seninim!

KÖR ile KÖTÜRÜM

– Bak , arkadaş, ne ben sağlam
Bir adamın...
– Ne ben tamam
Bir insanım
– Ben kötürüm
– Ben de kötürüm;
Hem anadan doğma körüm,
– Ben de kırk yıldır kötürüm;
Değil iki adım atmak,
Ayağa kalkamam bile
– Ya ben? Değil görmek, bana,
Kirpiğimi kımıldatmak
Bile nasip olmamıştır.
– Böyle yaşamak pek ağır
Bir yük; şundan kurtulaydım!
Ben de günlerimi saydım
Bitip tükenmedi gitti.
Dünyaya geldiğin gibi
Gitmek de elinde değil.
– Çekmek kolay, ölmek zor!
– Neyse, kısmet, çekeceğiz.
Ben düşündüm ki ikimiz,
Tam bir insan olmak için
Her şeye sahibiz: Senin
Kuvvetli bacakların var.
Benim gözlerim de bakar.
Ben senin gözün olurum.
– Ben de sana bacak, ayak.
– Öyleyse hiç düşünme kalk;
Senin için
Ben bakarım ve görürüm.
– Ben de seni istediğin
Yere alır, götürürüm.
Böyle işte
İki güçsüz birleşince
Birlikte kuvvet bulur,
Güçsüzler böyle kuvvet bulur.

ŞERMIN

Şermin umacıdan korkar
Sanırlarsa yanılırlar
Hayır, Şermin’de doğrusu
Yoktur umacı korkusu.
Eskiden o da korkarmış,
Onu da korkuturlarmış:
“Umacı geliyor!” diye;
Çocuk aldanır her şeye.
Ama artık yüreğini
Oynatmıyor ne ecinni,
Ne cadı, ne dev, ne şeytan;
Çünkü... çünkü hepsi yalan!
Ona her şeyi öğreten
Ağabeyi, bilmem nerden,
Bir gün bir kutu getirir,
Kutuyu Şermin’e verir:
“Oynat şu mandalı biraz.”
Mandal oynar oynamaz
Kutu çocuğun elinden
Fırlar, korktuğunu gören
Ağabeyi der ki: “Şermin,
Seni titreten hain, şu hain,
Şu korkunç şey, ki kutudan
Çıkıverdi, bir kuzudan
Koparılmış bir avuç yün,
Biraz kâğıt, biraz dün,
Sana verdiğim yün yok mu,
İşte ondan oluşuk... bu,
Seni titretti, çünkü sen,
Yazık, böyle boş şeylerden
Titreyecek kadar boşsun!
Senin cadın, ökün, devin
İşte böyle boştur.” Şermin
O gün korkmamaya yemin
Etti. Artık yalan dolan
Çarşamba karılarından,
Cadılardan titremiyor:
“Hep kutuda onlar!” diyor.

Aklı başında insanlar
Yalnız kötölükten korkar.

LOKUMUM VE OKULUM

Annem sordu – Şermin, kimi
Çok seversin? – Oo, annemi!
Başka? – Babamı kuşkusuz,
Daha? – Az durunuz
Sayayım: Muhallebimi,
Sütlacımı, şekerimi
Hele hele, lokumumu;
Biraz da çörek severim...
Ama en çok okulumu,
Okulumu pek severim.
Sevgili bina!
Neler öğretir o bana.
Tam bir hafta oluyor ki
Biliyorum: Dünya iki
Ayrı ve büyük parçadır,
Avrupa, Asya, Afrika;
Bunlar eski
Evet, bunlar eski dünya;
Öteki de Amerika
Ve adalar... Neydi ismi?
– Okyanusya, değil mi?
– Evet o: Okyanusya;
Bunlar yeni dünya... Demek
Toprağımız beş kıtadan
Birçok karayla adadan,
Ve denizlerden oluşmuş.
Karaların isimleri
İşte aklımda, kendim
Kitabımı dünden beri
Karıştırdım ve öğrendim
Birkaç deniz elbet
Öğretmenimiz bugün onlardan
Bize söz edecek ve ben
Sayacağım su gibi hepsini:
Karadeniz, Akdeniz,
Atlas Okyanusu,
İki de Buz Denizi,
Hint Okyanusu... İşte hepsi.
Yok daha vardı, ama
Aklımdan çıkıvermiş, demin

Biliyordum... Kalın kafa!
İnsan öğrendiği şeyi
Daha iyi
Öğrenmeli... Şimdi
Geçen yıl iyi bellediğim
En güç şeyleri sorsalar,
Bilirim; öğrendiğim,
Belleğimden çıkmaz; çıkar
Ama onlar dikkatsizce
Öğrendiğim şeylerdir hep.
Bugün ders alırım, akşam da
Hazırlarım yarın okulda
Dinleyin, bilmiyorsa
Eğer hepsini tastamam,
Sizin olsun lokumum...
Yeter bana okulum!

KEMAN

Piyanoyu sever babam,
O da anneciğim gibi.
Piyanodan pek anlamam;
Bana, ağabeyim gibi,
Etki eden keman sesi...
Do, re, mi, fa-fa, sol, la, si
Onun o güzel ezgisi...
Do, re, mi, fa-fa, sol, la, si.
Kimi ağlar için için,
Kimi gülmekten kırılır
Geliyor ağabeyimin
Odasında derin, ağır,
Yürek titreten ezgisi...
Do, re, mi, fa-fa, sol, la, si...

Ağabeyim iyi çalar
Bana da öğretecek
Onun iki kemani var,
Birini bana verecek;
İkisinin de güzel sesi...
Do, re, mi, fa-fa, sol, la, si
Kulaklarımda ezgisi...
Do, re, mi, fa-fa, sol, la, si.

VELİ BABA

Veli Baba
Kaba saba
Bir adamdır;
Adam değil, o bir çamdır.
Yaşı belki yüz, yüz sekiz:
Tam bir Osmanlı altını!
Bilmem, kim koymuş adını:
Ben görünce hayret ettim,
“Adam değil bu, çam!” dedim.
Ulu bir çam devirmişler;
Evirmişler, çevirmişler,
Budamışlar; kütüğünden
Ne yapılabilir? Derken,
Yerde yatan o küskütük
Koca kütük
Kaba saba
Veli Baba
Oluvermiş; esneyerek,
Aksırarak, titreyerek
Gözlerini yarı açmış;
Bunu gören korkup kaçmış.
Çalılarda saklananlar
Orada akşama kadar
Bekleyip görmüşler: İki kuş,
Biri kumru, biri baykuş,
Ona bir şeyler getirmiş,
Sonra boğazından girmiş.
Köyde ezan okunurken
Baba birdenbire yerden
Kalkıp koruluğa doğru yürümüş;
O zaman kuru,
Diyorlar ki irkilerek,

Ta yerlere eğilerek
Onu selamlamış; o da
Girmiş, yerleşmiş koruda,
O zamandan beri orman,
Küçük orman, bir kocaman
Koru olmuş, bugün kimse,

Hatta haftalarca gezse
Orda Baba'nın yerini
Bulamıyor; izlerini
Görüp takip edenler var,
Ama birkaç adım kadar;
Sonra izler siliniyor.
Yalnız bir şey biliniyor,
O da şu ki: Veli Baba
Birçok yıldır bu ormanda
Sülünlerle, ceylanlarla
Onu seven hayvanlarla
Hoş bir saltanat sürüyor.
Her gün köy halkı görüyor
Sabah ve akşam iki kuş,
Biri kumru, biri baykuş,
Korudan gizlice çıkar,
Köye doğru bakar bakar,
Yanık, ince birkaç ötüş,
Ya da hırçın bir kahkaha
İşitilir, sonra, yine
Çekip gider. Kimi zaman
Yeşil şapka, yeşil mintan
Veli Baba,
Kaba saba,
Hepsine,
Hele hele kimsesizlere
Birçok babalıklar etmiş,

Köye o neler öğretmiş!
Herkes ondan iyilik görmüş,
Yangın olmuş, o söndürmüş
Düşenleri kaldıran o;
Yaraları da saran o;
Kışın kurdu o öldürür;
Yoksullara odun, kömür,
Çocuklara yemiş verir;
Köyün o peygamberidir.
Bir sene gür yağmurlardan
Köyün ortasından akan
Irmak coşmuş; o ark yarmış,
Köyü ölümden kurtarmış...
Evet, Baba

Kaba saba;
Kalbi ama
Dolu sevgi, dolu acıma.
Evet, yüzü baykuş, doğru;
O baykuşun ruhu kumru.

SİYAH BACI

Benim bir siyah bacım var:

Adı Leyla,
Gözü şehlâ,

Kollarında, ellerinde.
Saçlarının tellerinde
Pullar inciler parıldar.

Dilber Bacı!
Amber bacı!

Yatayım, akşam olsun da,
Siyah bacımın koynunda.
Akşam gelir, sabah gider;
Dilber Bacı!
Amber bacı!

Bilmem gündüz nerelerde,
Hangi dağlar, derelerde
Gizli gizli tozar gezer.

Adı Leyla.
Gözü şehlâ.
Yatayım, akşam olsun da,
Dilber Bacı'mın koynunda,
Siyah bacım süslü püslü;
Adı Leyla,
Gözü şehlâ,

Kimi akşam ay bir iğne
Işık verir perçemine;
O zaman pek gururlu olur

Amber bacı!
Dilber Bacı!

Yatayım akşam olsun da,
Amber bacımın koynunda.
Bacımı pek seviyorum.

Dilber Bacı!
Amber bacı!

Bana şimdi rahat haram,
Bacımın koynunda aşkım.
Ama rahatça uyurum.

Adı Leyla,
Gözü şehlâ,

Yatayım akşam olsun da,
Siyah bacımın koynunda.

DÜŞ

– Tatlı bir yüz,
Düşün, anne,
Öyle hoş bir yüz ki ben
Sen sandım görünce,
Sen sandım ve öptüm.
Saçları da büklüm büklüm,
Tıpkı seninkiler gibi;
Seninkiler gibi ince,
Ve lepiska.
Süsü de öyle: Yalın, düz:
O da tıpkı seninkine
O kadar benziyor ki, sen
Sanki karşıma çıkmış da
Benden kaçmak ister gibi
Gayet yabancı duruyor
Gideceğin yolu benden
Soruyordun,
Yine sordun.

Dedim ki: – Başkasından sor!
Öyle yabancı durmakla sen
Beni kırdın gerçekten
O anda
Sen silindin.
Babam geldi; ama nasıl?
Saçı başı darmadağın,
Telaş içinde; sanki ben
Hastalanmışım, ya da sen
Ben de kocaman bir kusur
Görmüş de öfkelenmişim
Sordu: – Buradan bir kadın,
Tatlı bir yüz,
Geçti mi?.. Ben, yarı şaka,
Yarı öfke, ÖFKE DEDİM: – Demin,
Bir kuş geçti... O durmadan
Soruyordu: – Tatlı bir yüz,
Bir güleryüz?... Ben aldırmadım,
İçimi çektim, ağladım:
– Güleryüz görmedim, asıl

– Bana annem

– Bile bilmem

Niçin, dargın. Ooh, anladım:

“O beni sevmiyor, eyvah”

– Yavrum, hayırdır inşallah!

ÖKSÜZ

“Her gün okula gelirken
Kulübesinin önünden
Geçtiğiniz yoksul kadın
Pek hastadır belki yarın
Çocuğu öksüz kalacak:
Bilmem, onu kim, alacak.
Onlar için
Yardım edin!”

– Bugün derste öğretmen
Bize bunları söyledi.
Kuzum anne, öksüz nedir?
– Öksüz, öksüz... Ah! Sen de bir
Yarım öksüz değil misin?
Büyüdün de onun için
Söylüyorum; güzel annen
Kaç yıl oldu bu evrenden
Çekileli... Ben halanım;
Gerçi ben de ananım.
Baban asker uzak yerde;
Kim bilir, hangi illerde
Sayıklıyor şimdi seni!
Görmeden anneciğini;
Sen dünyaya geldiğin gün
O dünyadan gitti, küskün.
– Ben onu hiç bilmiyorum.
– Evet, bilemezsin, yavrum.
Görmedin ki... – Yalnız bilsem.
Sana benzer miydi annem?
– Hayır, benzemezdi, fakat
Biz sana benzeriz Şefkat;
Öksüzüz ben de, baban da.
Bil ki evladım her yanda
Yarım öksüzler pek çoktur,
Öyle olmayan hiç yoktur;
Bil de avuntu bul biraz.
Hayır, birlikte yaşamaz.
Kimsenin anası babası.
Yurt, öksüzler anası
Yaşatırsak bir o yaşar...
Yaşasın sonsuza kadar!

PAPATYA

Bahar olsun da seyredin
Nasıl süsler bayırları,
Zümrüt gibi çayırları
Yüze gülen o pek narin

Gelin yüzlü papatyalar
Altın gözlü papatyalar

Tarlalarda hoşâ giden.
Sarı, turuncu, pembe, mor.
Birçok güzel çiçek olur;
Bence güzeldir hepsinden

Gelin yüzlü papatyalar
Altın gözlü papatyalar.
Yaprakları kıvrır kıvrır;
O da ayrı bir güzelliğ.
Boy bos, boyun ipincecik;
Hem güzel, hem nazlıdır.

Gelin yüzlü papatyalar
Altın gözlü papatyalar

Rüzgâr eser bir o yana,
Bir bu yana, hep beraber,
Dalga dalga eğilirler;
Mutluluk verir insana

Gelin yüzlü papatyalar
Altın gözlü papatyalar.

MELEK'İN KUZUSU

Herkesin bir oyuncağı,
Bir topu, bir bebeği var,
Oyuncağı olmayanın
Da kedisi köpeği var.
Ne kedim var, ne bebeğim;
Bana elverir Melek'im.

Benim gibi o da öksüz,
Benim gibi o da köksüz;
Onun da oyuncağı yok,
O da benim kadar yoksul.
Ama ben ona bakarım.
Onundur hep yoğum varım.

Melek'ime dün bir kuzu
Yaptım eski mendilinden;
Onu şöyle çok sevdi ki
Düşürmüyor hiç elinden.
Var diye kuzusu
Melek şimdi çok mutlu

Yaptığım şey bir kuzudan
Başka benziyor her şeye;
Ama bu yamru yumru şey
Pek hoş göründü Melek'e.
Melek'im şeytan değildir.
Ne deseniz kanıverir.

Her sabah gidip çayırdan
Bir kucak ot getiriyor.
Onu okşaya okşaya
Kuzusuna yediriyor.
O, ot yerken bu oturur,
Baş ucunda meler durur.

KUŞLARLA

Kuşlar uçar,
Ben koşarım;
Onların kanatları var,
Benim kanadım kollarım.
Kuşlar kanat çırpıp,
Ben de kollarımı sallıyorum...
Uçun kuşlar, uçun kuşlar;
Hepinizle yarışım var!

Uçtu kuşlar
Bende de koştum.

Koştum yarı yola kadar;
Bir de baktım bir uçurum
Orda kaldım, çaresiz durum,
Yooo, çekemem öyle kurum!
İsterseniz, haydi tekrar
Yarışınız... Uçun kuşlar.

RENGİN

Beyaz kedim,
Siyah kedim,
Sarı kedim;

Adı “Rengin” olsun, dedim.
Rengin, ablamın adıdır,
O, şimdi kızacak bana.
Öğretmenim söyledi ya.
Rengin demek renkli demek,
Ne var bunda gücenecek?

Lakin ablam
Rengin Ablam,
Hain ablam,
Sofra başında dün akşam
Astı bana suratını.
Belki biraz hakkı vardı
Çünkü Rengin onun adı.
Ne var ama gücenecek,
Rengin demek renkli demek;
Benim kedim de üç renkli,
Hem de benekli benekli.

Sarı kedim,
Siyah kedim,
Beyaz kedim;
Adı “Rengin” olsun dedim.
Rengin! Rengin! Rengin! Rengin
Kedi işitmedi, lakin.
Rengin Ablam,
Hain ablam,
Çirkin ablam.

Koştı geldi, hırçın hırçın:
– Gene onu mu çağırdın?
O gelemmez, bak ben geldim.

– Gelemez mi, nerde kedim?
– Kedin tavan arasında,
Örümcekler yuvasında;
Onu yesinler, o zaman
Göreceksin sen, afacan!
– Yooo... İsterim ben kedimi;
Söyle, kedim gelecek mi?
Yoksa...
– Yoksa ne olurmuş?
Gelmeyecek işte!.. Konuş,
Git kapının çatlağından.
– Şimdi seni gırtlığından
Yakalarsam öğrenirsin!
– Gene bugün Allah versin,
Usluluğun pek üstünde.
Annemiz gelsin, görsün de
Başı göğhe ersin!
– Haydi
İsterim kedimi şimdi,

Yoksa... – O ne? Tırmalıyor!
İnsana nasıl da saldırıyor!
Kudurdun mu? – Kedim! Kedim!
Yoksa seni... – Çekil, dedim!
Şimdi annemi çağırırım.
– Kedim! – Bırak, bağırırım,
Babam gelir. – Varsın gelsin!
– Sen gerçekten deli misin?
– Bilmem, kedim! Ver kedimi;
O sana bir şey dedi mi,
Ne yaptı ki örümcekler
Yuvasına attın? – Eğer
Adı değişirse... - Hayır.
– O da, kuzum, orda kalır!
Kedim, gözler dönük, birden
Atıldı olduğu yerden.
Miyav... O kim?
Beyaz kedi.
Siyah kedi,
Sarı kedi.

Çatının bir deliğinden
Çıkıp gelmiş ve deminden
Beri durmuş orada.
Kedim, atlarken arada
İlk tırnığı Rengin yemiş...
Bu da onun hakkı imiş!

BAHAR ABLA

Bahar... Bahar... Hatta adı,
O nazlı, sevimli adı
Başka ada benzemiyor;
Güzel ve herkes seviyor.
Güneşin doğduğu yerden
Geliyormuş; görünce ben
Dedim: – Bu bir güneş kızı.
Güneşin altın yaldızı
Parıldıyor kâkülünde
Yanaklarının gülünde
Pembe bir neşe var; birer
Mavi nilüfer o gözler,
Bahar Abla gül yanaklı,
Kırmızı konca dudaklı
Bir güzel köylü kızıdır;
İnsanı baktıkça alır.
Dinleyenin ömrü artar;
Ben o güle bülbül derdim,
Söz söyleyen bülbül olsa...
Kıvrım kıvrım saçları var;
Ben onlara sümbül derdim,
Eğer altın sümbül olsa.

YAZ NİNE

Güneş, bilmem kime kızgın
Ateş püskürüyor yine.
Orak elinde Yaz nine
Dereye doğru yürüyor.

Yanık alnı ter içinde,
Yüzü alevler içinde,
Al al olmuş bir ilişsen
Kan fışkıracak gözünden.
Güneş mi dokundu,

Bilmem ne oldu? Yürürken
Orağı attı elinden,
Kendisi de biraz sonra
Düştü çayın kenarına...

Çınar dalı, çınar dalı,
Düşkünleri korumalı:
Geldi sana komşu diye,
Biraz gölge Yaz nineye!

SOHBAHAR TEYZE

O her sabah uykusundan
Uyanırken mahmur mahmur,
Baygın gözlerinde ağlayan
Bir yoksunluk okunur.

Hasta, yazık Sonbahar teyze;
Acı doldu içimize!
Yine çakmak çakmak olmuş
O hüznü yeşil gözler;
Tıpkı sislere boğulmuş
Bir sabahtır üzgün alını.

Acı doldu içimize;
Hasta, yazık, Sohbahar teyze!
Yanar al al kıvılcımlar
Çökük, soluk yanağında;
Böyle söner, gören ağlar
O güzeli yatağında.

Hasta, yazık Sonbahar teyze;
Acı doldu içimize!

Bir haftanın içinde, bak,
O gül yüz nasıl sararmış;
Elde mi, ah acımamak?
Üç aycağız ömrü varmış...

Acı doldu içimize;
Ölme, sakın, Sonbahar teyze!

KIŞ BABA

Dağımızda bir çoban var,
Ne yer? Ne içer? Ne yapar?
Sordum, babam bilemiyor;
Ya da bana söylemiyor.
Onun geçtiğini gören
Pek çok, ama selam veren
Yokmuş, herkes ona kırgın
Adı nedir dedim; derler
Ördek kovar gibi: “Kış, kış!”
O, bembeyaz bir adammış!
Beyaz kebe, beyaz kalpak;
Saç, sakal, bıyık, hep ak.
Yalnız çirkin, korkunç yüzü,
Bir de ölüm saçan gözü,
Kara, zifir gibi kara,
Ve soğukmuş... Ara sıra
Kalpağından düşen tüyler
Dağı, bayırları örter
De onun çiğ beyazlığı
Ürpertirmiş ortalığı.
Nefesinde zehir varmış,
Neye dokunsa solarmış.
Bazen elinde bir boru
Üfledikçe bütün koru
İniltiler, uğultular
Titreşir; bütün sular
Buz kesilir; zavalıcık
Ağaçların, kuru, kırık.
Çırılçıplak ağaçların
Küme küme, yığın yığın
Yerde yatan soluk, sarı,
Ölü yüzlü yaprakları
Acı acı hışırdarmış.
Kuşçağızlar ararlarmış,
Bulamazlarmış yiyecek;
Ne bir darı, ne bir böcek.
Ben pek acırım onlara;
Hele serçe, o maskara
Yuvasız, yemsiz, ne yapar?..
Ah, o çoban, o ihtiyar!

Onu bulsam didik didik
Didikler de benim minik
Serçemi de kurtarırdım,
Herkesi de... O adım adım
Köyümüze yaklaşıırken,
Diyorlar ki; köyümüzden,
Bet bereket uzaklaşır,
O, hep uğursuzluk taşır;
Açlık onun heybesinde,
Ölüm onun kebesinde,
Mezarlık onun ortağı,
Yıkar o birçok ocağı;
Aramızdan o her sene
Birkaç dede, birkaç nine,
Birkaç çocuk alıp gider,
Topraklara teslim eder!..
Ben bunları işittikçe
Üşüyorum bütün gece
Yatağında kışlar, karlar,
Ödü koparan rüzgârlar
Görüyorum, duyuyorum;
Titreyerek uyuyorum...
“Kış! Kış!” diyorlardı, sakın
Bu ihtiyar kış olmasın!

SÖYLEŞİ

Ooh, yavrular! Seyrederken
Sizi her gün pencereden
Aklıma neler gelir...
Eskiden biz
Ne sıkıntılar çekmişiz
Okumak, öğrenmek için;
Düşündüm de güldüm demin.
Size ne mutlu çocuklar!
Güzel kitaplarınız var;
Öğretmenleriniz iyi,
Öğretiyorlar her şeyi;
Tahta, sıra, hep mükemmel;
Hiçbirisi yoktu evvel.
Hasırlarda sürünürdük,
Evlere hep cahil döndük.
Bize göre bugün birer
Küçük bilginsiniz sizler.
Okuyunuz; okuyanlar
Çok şey bilir, çok şey yapar.
Öğrenmezsek yolu, izi;
Yolda kurtlar kapar bizi!
Okumalı, oynamalı,
Hiç işsiz oturmamalı.
İşledikçe bu makine
Çarklarına, dişlerine
Kuvvet gelir. Boş duranın
Tembel tembel oturanın,
Bugün artık ekmeği yok.
Evet, işsiz oturan çok;
Ama hepsi de tok değil,
İşsiz duran pek çok değil.
İşlemeli el, kol; bunlar
İşledikçe boğaz doyar.
“Alet işler, el övünür,”
Derler, her söze kanmayın,
İşitin de inanmayın!
El tutarsa yürür saban
Eldir sabanı yapan.

İŞ SALONUNDA

Ayda on gün öğretmenimizle
El işine çalışırız...
Ay sonuydu, kala kala
Masalarımızda yalnız
Biraz kırpıntı kalmıştı;

Vaktimiz de azalmıştı.
Öğretmen dedi ki: “Çocuklar,
Kırpıntıları atmayın;
Haydi toplayın, toplayın”
Ne kadar tahta parçası,
Varsa toplayın bir yere;
Ve dikkat edin düşmesin
En ufak parça yerlere.
Hepsi gerekli dikkat edin!”
Masaların üzerinde
Çekmelerin gözlerinde
Ne kadar kırpıntı varsa
Bir an içinde topladık.
Öğretmen sordu: “Nerde kasa?”

Bundan bir şey anlamadık,
Çünkü kasa dediği bir
Kırpıntı çekmecesidir;
Ama o hiç bozmayarak
Devam etti: “Yavrularım,
Dikkat edin, iri ufak,
Bütün şu birikintiler
Kasanın içine girecek.”
Dediğini yaptık, bir tek
Kırpıntı kalmadı, hoca
Kasaya baktı; koskoca
Sandık dolmuştu; dedi ki,
Gülerek zeki zeki:
“Gördünüz mü kasa doldu,
Sınıf da tertemiz oldu!”

MARANGOZ

Marangozum ben beş gündür...
Çalışan her işi görür;
İnsan için sanat çoktur,
Yapılmayacak iş yoktur.
Elim işler, işim ürer;
Aletlerim birer birer
Geçerler her gün elimden;

Onları pek severim ben.
Ooh, sevgili aletlerim!
Ben sizi her gün bilerim.
Tezgâhımın bir yanında
Hepsi durur sıra sıra.
Bir bıçkım, bir testerem var;
Birkaç rendem, güsterem var;
Ölçülerim, pergellerim,
Gönyelerim, cetvellerim,
Kıskaçlarım, kerpetenim,
Hepsi çok güzeldir benim.
Çekiç, törpü, kalem, keski,
Torna, burgu... Hep gerekli
Avadanlıklardır. – Haydi,
İş başına şimdi!

KIRIK AT

Geçen hafta bayramdı ya,
Bir at verdi büyükbaba
Bayram armağanı bana;
Hem at o, hem araba.
Biniyorum itiyorum,
Teker meker gidiyorum

Dün benim at hastalandı,
– At mı, araba mı? Neyse! –
Evde laf lafa uzandı:
Nalbanda, yok Avadis’e...
Avadis, köy demircisi,
Herkes tanır Avadis’i

Önce nalbanta götürdüm,
Dedi: “Götür demirciye.”
Demirciyi gidip gördüm;
– Onu çok ustadır diye
Pek överler, işitmiştim.
Dükkânına da gitmiştim.
Sürdü iş bir saat kadar,
Ben de ordan ayrılmadım;
Boş durmadım ama, ne var
Ne yok, hep gördüm, anladım.
Dükkan epey geniş bir yer;
Kömür, demir bütün yerler.

Kocaman, siyah bir ocak,
Siyah, kocaman bir körük.
Demir dolu köşe bucak,
Kimi sağlam, kimi çürük.
Külçe demir, çubuk demir,
Uzun, yassı birçok demir.
Ocağın yanı başında
İki ucu sivriltilmiş,
Yere mıhlı bir koskoca

Çekiç gördüm: Bu örs imiş
Yanında bir kucak eęe,
Çekiç, kiskaç ve saire.
Usta ilk önce ocağın
Ateşini körükledi;
Sonra kırılan ayağın
Demirlerini ekledi.
Ve benim at öncekinden
Sağlam oldu gerçekten.

Bu küçük iş birçok zahmet,
Büyük çabaya mal oldu;
Adamcağz tam bir saat
Ateş başında yoruldu...
Demek, biraz iyi işler
Büyük alın teri ister!

ARSLAN

Arslan yine zincirlenmiş,
Kulübesinde yatıyor.
Uyuyor mu? Yok uyanmış;
Bize doğru, bakın, nasıl
Kollarını uzatıyor.

Ona biz ne verimiz:
Ekmek çörek; bazen evden
Şeker bile getiririz.
O da bizleri pek sever;
Sevilir elbette seven.

Arslan bizim kapıcının
Sevgili arkadaşısıdır.
Gündüz yatar dalgın dalgın;
Gece dolaşır ve havlar,
Ortalığı da havlatır.

YAZIN

Perde kapan, perde kapan,
Kapan abuk çünkü camdan
Güneş içeri vuruyor,
Defterleri solduruyor.
Benim parlak
Mor yazım, bak,
Neler olmuş; uçuk, soluk...
Ben soluk şeyleri sevmem!

KIŞIN

Açıl perde, açıl perde,
Sen açıldın, güneş nerde?
Bizi galiba unutmuş;
Hayır, onu bulut yutmuş.
Çok soğuk var,
Her taraf kar;
Kar pek güzel, ama soğuk...
Ben soğuk şeyleri sevmem!

ARI SOKAR

Camda kocaman bir arı;
Halka halka, siyah sarı
Kamburunu çıkararak
Tamburunu da çalarak
Dolaşıyor, dolaşıyor
Çıkmak için uğraşıyor.
– Şuna bir iplik takmalı,
Nasıl vızlıyor bakmalı,
– Yavrum sakın, arı sokar,
İğnesinden zehir akar;
Acısına dayanılmaz!
Kim söz anlar?
Hem biz kurnaz
Değil miyiz? O sokmadan,
Damla zehiri akmadan
Biz sokarız... İplik hazır,
Hepsi hazır, haydi! – Aman,
Anne, yetiş! – Ne var? – Hayvan
Soktu beni. – İşte buldun
Aradığını, oh olsun!
Al dersini, otur şimdi;
Sana demedim miydi:
“Yavrum, sakın, arı sokar;
İğnesinden zehir akar!
Kabaracak yüzün gözün;
Artık çık da halka görün!
Lakırdı da edemezsin
Okula da gidemezsin,
Oyun da oynayamazsın...
Hâli budur yaramazın.”

İKİ YOLCU

Bir yaz günü, sabah erken
İki yolcu aynı köyden
Kasabaya gidiyordu;

“Yolcu kısmı yolda gerek!”
Koşmasını söyleyerek.

İki yolcu gidiyorken
Yolun döneğinden birden
Biri durdu, biri sordu.

– Niye durdun? Davran biraz;
“Yolcu kısmı yolda durmaz.”

Durduğunun aslı vardı;
Birden gözleri karardı:
Yerde koca bir kestane...
– Haydi yolda, ağır ağır;
Yol yürümekle alınır.
Açgözlüde kulak olmaz;
Gözü kestanede, kurnaz,
Arıyordu bir bahane...

– Haydi kuzum, yürüyelim!
– Sen yürü, ben yetişirim.

Öteki işi anladı,
Koştı, kestaneyi aldı.
– Bırak onu, yoksa... – Niçin?
Ben gördüm, aldım. – Önceden
Gören benim. Alan da ben!

Birisi yer, birisi bakar;
Hep gürültü bundan çıkar.

Derken kavga için için

Ateşlendi, alevlendi;
Epey tokat, sille yendi;

Dökülürdü belki de kan,
Bereket versin arkadan
Başı sarıklı bir hoca
Hızır gibi yetişti de
Birden kesildi arbede.

Hoca sordu. Berikiler
Olanları birer birer
Söylediler dosdoğruca.
Ne gürültü, ne patırtı
Hoca kestaneyi kırdı;

Kabuklardan birini
Bir yolcuya, diğerini
Bir yolcuya uzatarak

İçini kendisi yedi,
Sonra: “Haydi buyrun!” dedi.

Yolcular kalakaldılar;
Kısmetlerini aldılar!
Ne göz kalmıştı, ne kulak...
Anlayana bu bir derstir:
“Az tamah çok ziyan verir.”

OLDU BİTTİ

– Haydi, kardeş, oynayalım.
– Oynayalım, ama birkaç Dakikacık izin bana.
– Peki, ama çabuk gel ha!..
– Geldim... Nerden başlayalım?
– Körebeden. –Yok, saklambaç
Daha iyi. –Hazır, ebe daha iyi.
– Hayır, zaten körebeyi
Oynayacak arkadaş yok,
Herkes kendi oyununda...
– Haydi gel, saklambaç olsun.
– İlk önce kim kimi bulsun?
– Ben seni. – Haksızsın bunda,
Oyun benim. – Yoo, yağma yok,
Önce kim “oynasak” dedi?
– Saklambacı kim söyledi?
– Sen söyledinse söyledin;
Oyun benimdir. – Sen zaten
İnatçısın! – İnat minat
Bilmem – İnatçısın, Nihat!..
Onlar böyle uğraşırken:
Oyun benim, oyun senin...
Saklambaç kaynadı gitti,
Zil çaldı: – Oyun bitti!

SİS YAYINCILIK ÇOCUK KLASİKLERİ SERİSİ

1. Mutlu Prens Oscar Wilde
2. İnsan Ne İle Yaşar Tolstoy
3. Don Kişot Cervantes
4. Değirmenden Mektuplar Alphonso Daudet
5. Hikayeler Tolstoy
6. Oliver Twist Charles Dickens
7. Alice Harikalar Diyarında Lewis Carroll
8. Guliver’in Gezileri Jonathan Swift

9. Define Adası Robert Lois Stevenson
10. Robin Hood Howard Pyle
11. Tom Sawyer Mark Twain
12. Andersen'den Masallar
13. Ezop Masalları
14. La Fontaine Masalları
15. Üç Silahşörler Alexandre Dumas
16. Pinokyo Carlo Collodi
17. 80 Günde Devr-i Alem Jules Verne
18. Anadolu Efsaneleri
19. Peter Pan J. M. Barrie
20. Heidi Johanna Spyri
21. Polyanna Eleanor H. Porter
22. Çocuk Kalbi Edmondo de Amicis
23. Dede Korkut Hikayeleri
24. Mesnevi'den Hikayeler Mevlana
25. Vatan Yahut Silistre Namık Kemal
26. Ömer'in Çocukluğu Muallim Naci
27. Şermin Tefvik Fikret
28. Altın Işık Ziya Gökalp
29. Yalnız Efe Ömer Seyfettin
30. Keloğlan Masalları
31. Falaka Ahmet Rasim
32. Hikayeler Çehov
33. Nasrettin Hoca Fıkraları
34. Karagöz ile Hacivat
35. Türk Tekerlemelerinden Seçmeler
36. Türk Atasözlerinden Seçmeler
37. Türk Bilmecelerinden Seçmeler
38. Türk Ninnilerinden Seçmeler
39. Türk Manilerinden Seçmeler
40. Türkülerden Seçmeler

Kitap mı?..

Hemen...

www.hemenkitap.com

İnternet Satış